

CLASS- NOTES

Subject : संस्कृतम्	Topic : दशमः पाठः “विश्वबन्धुत्वम्”
Class : VII	This content is prepared at home.

प्रश्नः - 2: मञ्जूषातः समानार्थकपदानि चित्वा लिखत-

परस्य दुःखम् आत्मानम् बाधितः परिवारः सम्पन्नम् त्यक्त्वा सम्पूर्णं

उत्तरम् :

स्वकीयम् आत्मानम्

अवरुद्धः बाधितः

कुटुम्बकम् परिवारः

अन्यस्य परस्य

अपहाय त्यक्त्वा

समृद्धम् सम्पन्नम्

कष्टम् दुःखम्

निखिले सम्पूर्णं

प्रश्नः - 3: रेखाङ्कितानि पदानि संशोध्य लिखत-

उत्तरम् :

(क) छात्राः क्रीडाक्षेत्रे कन्दुकेन क्रीडन्ति।

(ख) त्वाः बालिकाः मधुरं गायन्ति।

(ग) अहं पुस्तकालयात् पुस्तकानि आनयामि।

(घ) तव किं नाम?

(ङ) गुरवे नमः।

प्रश्नः - 4: मञ्जूषातः विलोमपदानि चित्वा लिखत-

अधुना मित्रतायाः लघुचेतसाम् गृहीत्वा दुःखिनः दानवाः

उत्तरम् :

शत्रुतायाः मित्रतायाः
पुरा अधुना
मानवाः दानवाः
उदारचरितानाम् लघुचेतसाम्
सुखिनः दुःखिनः
अपहाय गृहीत्वा

प्रश्नः - 5: अधोलिखितपदानां लिङ्गं, विभक्तिं वचनञ्च लिखत-

उत्तरम् :

पदानि	लिङ्गम्	विभक्तिः	वचनम्
बन्धुः	पुँल्लिङ्गम्	प्रथमा	एकवचनम्
देशान्	पुँल्लिङ्गम्	द्वितीया	बहुवचनम्
घृणायाः	स्त्रीलिङ्गम्	पञ्चमी	एकवचनम्
कुटुम्बकम्	नपुंसकलिङ्गम्	द्वितीया	एकवचनम्
रक्षायाम्	स्त्रीलिङ्गम्	सप्तमी	एकवचनम्
ज्ञानविज्ञानयोः	नपुंसकलिङ्गम्	सप्तमी	द्विवचनम्

प्रश्नः - 6: कोष्ठकेषु दत्तेषु शब्देषु समुचितां विभक्तिं योजयित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत-

उत्तरम् :

(क) विद्यालयम् उभयतः वृक्षाः सन्ति। (विद्यालय)

कृष्णम् उभयतः गोपालिकाः। (कृष्ण)

(ख) ग्रामं परितः गोचारणभूमिः। (ग्राम)

मन्दिरं परितः भक्ताः। (मन्दिर)

(ग) सूर्याय नमः। (सूर्य)

गुरवे नमः। (गुरु)

(घ) वृक्षस्य उपरि खगाः। (वृक्ष)

अश्वस्य उपरि सैनिकः। (अश्व)

प्रश्नः - 7: कोष्ठकात् समुचितं पदं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत-

उत्तरम् :

(क) हरये नमः। (हरिं/हरये)

(ख) ग्रामम् परितः कृषिक्षेत्राणि सन्ति। (ग्रामस्य/ग्रामम्)

(ग) अम्बायै नमः। (अम्बायाः/अम्बायै)

(घ) मञ्चस्य उपरि अभिनेता अभिनयं करोति। (मञ्चस्य/मञ्चम्)

(ङ) पितरम् उभयतः पुत्रौ स्तः। (पितरम्/पितुः)